

հրացանի և թնդանօթի կրթութեան
կր վարժին, մարդեր եւ ընթանցքներ
կը կատարեն և տարին մի անգամ պա-
տերազմի դաշտն կ'ենեն : Այսպէս
կը յարատեւեն, կը տարածուին և կը
կատարելագործուին այն պատերազ-
մական սովորութիւններն, որոնք ազ-
գային յատուկ բնութորութիւն դառ-
նալով, կը մեծցնեն Զուիցերիոյ զին-
ուորական համբաւն, կը վստահացնեն
իւր զօրաց վերայ, և երկրի պաշտպա-
նութեան համար, փոխանակ ուրիշ եր-
կիրներու նման 10-15 ֆուանդ վճա-
րելու մարդագլուխ, միմիայն 1½ ֆը-
ւանդ կը վճարեն :

(Շարունակելի :)

ԿՐԿՆԱՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆ

Այն ինչ Ս. Զատիկի երկուշաբթի
օրն Ս. Աթոռոյս միաբանութիւնն Ս.
Յակովբեանց հրաշակառոյց Տաճարին
մէջ սրտուշարժ հանդէս կը կատարէր,
եւ վայելուչ շքեղութեամբ թափօր
կը դառնար, ուր ոչ միայն ներկայ է-
ին հաղարուոր հայազգի ուխտաւոր-
ներ, այլ և քաղաքի մէջ գտնուած
բոլոր Քրիստոնեայ ազգերէն մեծ բազ-
մութիւն, եւ այն ինչ Ս. Աթոռոյս
զանգակն կը հնչէր Սիմօնի բարձրու-
թենէն, նոյն միջոցին կը հնչէին նաեւ
քաղաքէն արտաքոյ տեղւոյս Ռուսաց
վանուց մեծ և փոքր զանգակներն :

Ամենայն սբ զարմացած ինքնին կը
հարցնէր՝ արդեօք ի՞նչ պէտք է լինի
Ռուսաց այս արտաքոյ կարգի զանգա-

կահարութեան գորդոյցի պատճառն .
վասն զի ոչ հանդէս ունէին նոքա նոյն
օրն և ոչ զանգակահարութեան ա-
ռիթ :

Ռուսաց եկեղեցին խուռն բազմու-
թիւն կը դիմէր և նորսրինակ տեսու-
րան մի կ'երեւէր . ոչ միայն Ռուս վար-
դապետաց, քահանայից և հիւպատո-
սարանի պաշտօնէից, այլ և բոլոր Ռուս
ուխտաւորաց դիմաց վերայ աննկա-
րագրելի ուրախութիւն կը փայլէր :

Զարմանալի էր այս խնդութեան
շարժառիթն, վսեմ՝ նպատակն, նոր
գործն, հիանալի տեսարանն, մեծ՝
հանդէսն, նորահնար՝ գիւտն, և սքան-
չելի՝ արարողութիւնն :

Ռուսաց եկեղեցւոյն մէջ մկրտու-
թեան դրոշմի արարողութիւնն կը կա-
տարուէր :

Ո՞վ էր արդեօք մկրտուողն . թա-
գաւորազուն մանուկ մի, իշխանազուն
զաւակ մի, նորադարձ հեթանոս մի :

Մկրտուողն էր Մողգոլցի երեսուն
և հինգ տարեկան Սիմօն անուամբ մօ-
րուբաւոր հայ երախայն, որ իւր նախ-
կին մկրտութիւնն ուրանալով՝ հեթա-
նոսաբար նոր քրիստոնէութեան կրդի-
մէր . մկրտիչն էր Ռուս վարդապետն,
կնքամայրն էր Վրացի ճավճավադէ-
իշխանուհին, հանդիսատեսն՝ Ռուս
ուխտաւորաց ողորմուկ բազմութիւնն,
որ խաչակնքել միայն գիտէ, և սոյնպի-
սի կրկնամկրտութեան կամ կրկնադը-
րոշմի հանդէսներով այնպէս համոզ-
ուած է, իբր թէ արտաքոյ Ռուսիոյ
Կայսերապետական եկեղեցւոյն չը կայ
մկրտութիւն :

Բայց ո՞վ է Սիմօնն և ի՞նչ է իւր
պատմութիւնն :

Սիմօնն երեք տարի առաջ Ս. Ա-
թոռու ուխտի գալով և վերադառնալ
չը կամեւով՝ արարողական եղաւ Պատ-
րիարքարանի պարախլին և Պատրիար-

քարանձի մէջ բնակելով, Ս. Պատրիարքի հայրական խնամքն կը վայելէր լիովին. այն պարտիզպանն քանի մի աւաւ յառաջ իւր հայրենիքն վերադառնալու փափաքով Ս. Պատրիարքէն հրաման կը խնդրէ, և նա ճանապարհի ծախիւք եւ հայրական օրհնութեամբ ճանապարհ հընգէ:

Մի ամիսէն յետոյ Սիմօնն վանուցս մէջ կ'երեւի եւրոպական ղգեստով և կ'իմացուի, որ փոխանակ իւր հայրենիքն վերադառնալու՝ Յովհաննու ծըննդեան գիւղին մէջ շինութեան վերատեսուչ կարգուած է Ռուսաց Արշիմանդրիտին (վանահօր) կողմանէ, և այն տեղ կ'աշխատի:

Յայտնի էր, որ Սիմօնն Ռուսաց վանուց համար կ'աշխատէր, բայց բողոքովն լուր չըկար թէ շինուածապետութեան հետ կրկնամկրտութեան կը պատրաստուէր: Կրկնամկրտութեան հանդիսի դանդաղաց բաղմադրորդ հնչիւնն միայն յերեւան հանց այս դադանիքն:

Զարմանալին այս է, որ մինչդեռ Սիմօնն շինուածապետութեան պատրուակաւ լռիկ մնջիկ կրօնափոխութեան կը պատրաստուէր, նայն միջոցին մեր ուխտաւորաց միջին Գիլիսցի Հայ երկտասարդ մի եւս Տեղւոյս Կառավարութեան գիմած էր Տաճկաց կրօնն ընդունելու. սակայն Կառավարութիւնն օրինաց տրամադրութեամբ պաշտօնապէս լուր տըւաւ Ս. Աթոռոյս, և Աւագ Թարգման Մովսէս վարդապետն ուխտող վանահայր Խաչատուր վարդապետն ղրկուեցան, որք ամենայն ազատութեամբ երկտասարդն համոզելով վերըստին Ս. Աթոռս բերին եւ ինքն ղղջալով իւր արարմանց վերայ, իսպառ հրաժարեցաւ իւր կրօնափոխութեան նպատակէն եւ վերադարձաւ

իւր հայրենիքն:

Իսկ Ռուսաց վանուց Վարդու թիւնըն առանց երբէք լուր տալու, 50 մանկ թէ կը շնորհէ պարտիզպանին եւ կրկին կը մկրտէ, արսիքն Սիմօն անունն Վատիլ կը փոխէ, ի յառաջագիմութիւն և ի տարածումն ուստական ուղղութեան:

Մէք չեմք ցաւիր Սիմօնի կրօնափոխութեան համար, վասն զի անկրօններն միայն կրօնք կը փոխեն. չեմք ցաւիր Ռուսիոյ եկեղեցւոյ կրկնամկրտութեան կամ կրկնադրոշմի համար, վասն զի իւր սովորութիւնն կը պաշտէ, այլ միայն կը ցաւմք, որ Երուսաղէմի բաղմոխուռն ուխտաւորաց ժամանակ, Զատիկի երկրորդ օրն, անխիղճ եւ անպիտան մի կրօնափոխի համար յատուկ հանդէս կը կատարէ Ռուսիոյ եկեղեցին, Երուսաղէմի մէջ խոնուած աղգաց ցոյց տալու համար՝ թէ Հայոց Եկեղեցւոյ մկրտութեան գրոշմն վաւերական չ'ընդունիր, և Ռուսաստանի մէջ գործածներն բաւական չը համարելով՝ Երուսաղէմի մէջ եւս եկամուտ առնելու կը ջանայ, ուր շարունակ ականատես է Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ առաքելականութեան եւ քրիստոնէական հանգէսներուն, եւ քաջ գիտէ, որ Եւրոպացի և Ամերիկացի ճանապարհորդք անգամ, երբ կ'այցելեն մեր վանուց, կը ծանօթանան մեր դաւանութեան եւ արարողութեան, զմայելով կը վերադառնան:

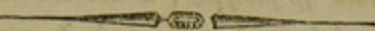
Միթէ չ'իմացաւ Ռուսաց Երուսաղէմի Եկեղեցին՝ թէ ինչպէս անցած տարի, Աւագ Շաբթուին մէջ, Անգլիացի երեւելի Անդուական մի, քանիցս ներկայ գտնուելով Հայոց Եկեղեցւոյ արարողութեանց, այնչափ սքանչացաւ, որ ուղղակի Ս. Պատրիարքին գիմեց դաւանութեան և եկեղեցական խորհրդոյ ծանօթալու

համար , և երբ Մելքիսեդեկի վարդապետի միջոցաւ հմտացաւ ամեն բանի , թախանձեց զՍրբազան Պատրիարքն որ հաղորդուի Հայոց Եկեղեցւոյն մէջ , և թէպէտ առաջարկուեցաւ իրեն , որ Երուսաղէմի մէջ յատուկ Անգլիական եկեղեցի կայ , կարող է այն տեղ հաղորդիլ , սակայն նա օկաւ ազաչել , եւ յայտնել , որ ինքն Հայաստանեայց Եկեղեցին իւր նախ նահան անփոփոխ դաւանութեամբն ու խորհրդներով Առաքելական Եկեղեցւոյ տիպար կ'ընդունի և քրիստոնէական մեծ միութարութիւն կը համարի նոյն Եկեղեցւոյն մէջ հաղորդիլ : Ս. Պատրիարքն զիջաւ իւր թախանձանոց եւ բարեպաշտ Աղնուականն ցոյց տալով իւր մկրտութեան եւ տոհմական վկայագիրերն խոստովանեցաւ Մելքիսեդեկի վարդապետին և ամենայն ջերմութեամբ եւ համեստութեամբ հաղորդուեցաւ Ս. Յակոբեանց Տաճարին մէջ առաջի բամախուռն Ուխտաւորաց , և յետ Ս. Պատարագին Ս. Պատրիարքին ներկայացաւ , իւր խորին շնորհակալութիւնն մատուց և յայտնեց , որ մեծ երջանկութիւն կը համարի իւր Երուսաղէմ գալն , վասն զի արժանացաւ Հայոց Առաքելական Եկեղեցւոյ մէջ հաղորդութեան Ս. Խորհուրդն ընդունիլ :

Զեմք ուղեր թուել ուրիշ երեւելի ճանապարհորդաց անկեղծ գովութիւններն մեր Եկեղեցւոյն նկատմամբ , որոնք գրեթէ ամեն տարի անպակաս են Երուսաղէմի մէջ . բայց միայն կը յաւիտք , որ Ռուսաց Եկեղեցին տալաւին կը հետամտէ և կը բաջալերէ Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցին ուրացող դաւաններն և ուրախական հանդիսիւ և կրկնադրոյժ արարողութեամբ իւր գիրկն կ'ընդունի , կարծելով թէ մեծ

դաշտն կը մատուցանէ Աստուծոյ :

Մակար Վ. Բարխուդարեան :

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Ս. ԱԹՈՌՈՑՍ Ժառանգաւորաց վարժարանն ամեն տարի Մեծի Պահոց վերջին օրերուն մէջ արտաքոյ կարգի դպրոցական հանդէս մի կը կատարէ 'ի տես և յուրախութիւն ուխտաւորաց :

Ներկայ ամսոյս մէջ սոյն հանդէսն կատարուեցաւ և աշակերտաց ճառախօսութիւններէն զստ ու խառնորէրէն Պ. Զարար Համբարձումեան ճառ մի խօսեցաւ 'ի գիմաց ուխտաւորաց :

Սոյն ճառն որչափ որ մասամբ իւրիւր գովեստ է Միաբանական Ուխտիս եւ Սիօնն չ'ախորժիր բնաւ վանուցս վերայ եղած գովեստներն հրատարակել , այնու ամենայնիւ ըստ թախանձանոց հեղինակին կրտսիպուի հետեւեալ ճառն հրատարակել , խոստովանելով միանգամայն որ ճառի սլարունակութեան ներբողական մասն 'ի վեր է Միաբանական Ուխտիս համեստ աշխատութենէն , վասն զի Միաբանական Ուխտս եթէ բան մի բրած է , իւր պարտքը կատարած է , և այն ոչ թէ լիովին , այլ ցարդ ինչ որ կարողացած է , միայն զայն կատարած է : Գովութեան արժանանալու համար տալիս շատ բան պէտք է :

« ԱՅՍ ԲԵՄԸ լուեմ և բարձր է . պերճախօսից միայն յատուկ , ես ոչ այդ շնորհք և ոչ այդ ձիրքն ունիմ :